

Hiilineutraali Uusimaa -ilmastotyön ajankohtaiset: Uudenmaan päästökehitys, Hiilineutraali Uusimaa -toimenpideohjelma ja Canemure-hankkeen päätös

Maakunnan yhteistyöryhmä 17.12.2024 § 79
44/00.04.04.00/2024

Tiivistelmä

Uudenmaan päästöt ovat laskeneet vuodesta 2022 peräti -15 % keskeisenä tekijänä energiasektorin toimet. Hiilineutraali Uusimaa -tiekartan toimenpideohjelma Yhteistyöllä kohti hiilineutraaliutta on valmistunut. Katsaus sisältää näkymän Uudenmaan lähivuosien ilmastotyöhön tiekartan painopisteittäin sekä tuoreet päästötiedot vuoden 2023 laskennoista (tiedot 2.12.). Canemure-hankkeen mahdollistama kuusivuotinen tuki maakunnan ilmastotyölle päättyi lokakuussa 2024.

Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys Uudellamaalla

Suomen ympäristökeskus on julkaissut 3.12.2024 kuntien käyttöperusteiset päästötiedot vuodelta 2023. Ne osoittavat, että päästöt ovat reilussa laskussa. Uudenmaan päästöt olivat 5652 ktCO₂e ja päästövähennys edellisvuoteen nähden oli peräti -15 %. Se on suurin toteutunut vuosipudotus mittausjakson aikana. Kokonaispäästöt ovat vähentyneet vuodesta 2005 noin 38 %. Asukaskohtaiset päästöt Uudellamaalla ovat maakunnista alhaisimmat. Asukaskohtaiset päästöt olivat 3,2 tCO₂e. Päästövähennykset johtuvat pääosin kaukolämmön tuotannon puhdistumisesta ja sähkön kansallisen päästökertoimen pienenemisestä. Merkittävimpana yksittäisenä tekijänä on kivihiilen käytön loppuminen Helenin Hanasaaren voimalaitoksella. Hyvän päästökehityksen taustalla kulutussähkön käyttö kuitenkin kasvoi +5%. Liikenne oli laskentojen mukaan suurin päästösektori Uudellamaalla. Liikenteen päästöt laskivat vain -3% ja liikenteen energiankulutus -2%.

Lisätietoja:

[https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Ennakkotieto_Kuntien_ilmastopaastot_reip\(67130\)](https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Ennakkotieto_Kuntien_ilmastopaastot_reip(67130))

<https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Yhteistyöllä kohti hiilineutraaliutta -ilmastotiekartan toimenpideohjelma

Hiilineutraali Uusimaa -tiekartan toimenpideohjelma Yhteistyöllä kohti hiilineutraaliutta on valmistunut. Katsaus tarjoaa näkymän alueen kasvihuonekaasupäästöihin (3.12. tiedot päivitetään), hiilinielujen tilaan ja tiekarttaa toteuttaviin alueellisiin lähivuosien ilmastotoimiin vuoteen 2030. Se perustuu Uudenmaan maakunnallisen ilmastotyön malliin, joka tähtää systeemiseen muutokseen, vahvaan sidosryhmäyhteistyöhön sekä alueelliseen kokonaiskuvaan ilmastotoimista. Katsauksessa tarkastellaan myös alueen kuntien päästökehitystä, ilmastotavoitteita, toimintaympäristöä ja kuntien ilmastosuunnitelmien teemojen kytköksiä Hiilineutraali Uusimaa -tiekartan painopisteisiin. Osana ohjelmaa on tunnistettu Uudenmaan liiton keskeiset toimet.

Katsaus pohjautuu Sitowisen kevään ja kesän 2024 aikana laatimaan tilannekuvaan Uudenmaan ilmastotyöstä. Se sisältää painopisteittäisten analyysien lisäksi myös päästötarkastelun ja skenaarion kohti vuotta 2030. Toimenpideohjelma: Erillinen tiedosto

Tilannekuva: <https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2024/09/Tilannekuva-Uudenmaan-alueen-ilmastotyosta.pdf>

Canemure-hankkeen päätös

Kohti hiilineutraalia kuntia ja maakuntia (Canemure) -hanke on päättynyt lokakuun lopussa 2024. Suomen ympäristökeskuksen koordinoima LIFE IP -rahoitteinen yhteensä 15 miljoonan euron hanke on tarjonnut kansallisella tasolla merkittävän resurssin seitsemälle maakunnalle ja useille kunnille ilmastotyön edistämiseen, erityisesti hillintään. Tämä kuusivuotinen hanke on tukenut Uudenmaan maakunnan ilmastotyötä ja auttanut kirkastamaan maakuntien roolia alueellisina toimijoina ilmastotyön kentällä. Hankkeen keskeisinä tuloksina on Hiilineutraali Uusimaa -ilmastotiekartta ja sen toimenpideohjelmat sekä kuntien ilmastotyön tuki yhdessä vuosina 2022-2023 toteutetun SILTA-hankkeen kanssa. Tämän lisäksi hankkeen tuella on vauhditettu liikkeelle useita tiekarttaa toteuttavia erillishankkeita ja selvityksiä, viimeisimpänä Uudenmaan sopeutumistyötä edistävä VILKKU-hanke. Osana hanketta on tuotettu hyviä ilmastotyön käytäntöjä Kestävyysloikka -palveluun, liiton toimesta noin 10 kpl ja yhteensä Uudeltamaalta noin 70 kpl.

Päätösesitys:

Maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asiat tiedoksi.

Asian käsittely:

Pia Tynys esitteli asian.

Päätös:

Maakunnan yhteistyöryhmä merkitsi asian tiedoksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Pia Tynys